

F E M I N A

VI HÅLLER IHOP ÄNDÅ

*Om äktenskap som håller
trots stora påfrestningar*

HEMINREDNING I FÄRGBILAGA

och

HANDBOK

De första omslagsbarnen presenteras

Han därute - hon därhemma

Han är borta på sitt arbete flera dagar, ja, kanske månader i sträck, hon får ensam sköta hemmet — det är den röda tråden i en serie trevliga reportage som då och då kommer att publiceras under ovanstående rubrik.

Märta Jönsson i Hunge sköter ensam sex kor och höns. Att väva är ett nöje, men det skulle finnas fler kurser för husmödrar som vill lära sig något nytt, tycker hon.

Nedan: Inte helgdagskväll i timmerkojan men vardags-
eftermiddag i baracken: Anders Jönsson kämpar med
fotogenlampan och John Nääs är intresserad av utgången.
Yngste skogshuggaren vilar på skranglig brits.

KORNA BINDER

Sex kor, höns och hus sköter skogsarbetarhustrun Märta Jönsson i Hunge i Jämtland, medan mannen ligger uppe på Långbrandberget i arbete. För honom är hem liktydigt med helg.

Tunga och kärva göromål veckan lång har både hon och han. I sysslorna har de ett gemensamt, att de är bundna av sina djur. Men de sköter sina åligganden på var sitt håll: han är med hästen i skogen veckan igenom, hon drar försorg om sex kor och höns därhemma. I pendeltrafik mellan ladugården och köket hemma i Hunge går Märta Jönsson, medan maken Anders traskar mellan hygget och skogsbaracken på Långbrandberget några mil bort. Hon pustar ut genom att dunka i vävstolen i sitt kök, han rastar med kaffe och en liggstund på rygg i barackens brits.

Deras två olika vardagsverkligheter löper samman i söndagsgemenskapen. För det mesta, ty Anders Jönsson och några andra hästägare bland skogsarbetarna turas om att dela ut söndagsfoder i stallet på Långbrandberget. När Anders Jönsson stiger av den blå bussen i Hunge på lördags-
eftermiddagen — den som för dagsarbetarna mellan byn och skogen — kommer han till ett hem där det sökniga redan sjunkit undan. Hemkomst och helg är likabetydande, och hur angenämt. Dottern som går på folkhögskola och bor inackorderad har då också kommit hem, Märta Jönsson är inte ensam längre. Söndagen flyger snabbt med måltider och prat, hon gör i ordning sin mans matsäck som ska förslå en vecka, tar fram ombyten av skjortor och strumpor. Så är måndagen där igen...

Så småningom kryper det fram att Märta Jönsson finner ensamheten svårhanterlig emellanåt. Bland annat är den en stor tystnad som ska fyllas ut. Hon är inte den som klagat, men lite ensamt är det, som sagt. Vittnesbörden om olika former av isolering och förslag till brytande av dem duggar tätt i tidningsspalterna, så tätt att lite var har tröttnat och reagerar med ett: ja så den igen. Märta Jönsson har en annan sorts ensamhet än den som storstadens förortsfru känner,

Längst t. v.: Dagens mjölk ska i väg till bilen som hämtar några kilometer bort. På vintern tar Märta Jönsson sparken.

T. v.: Korna ska skötas om som småbarn, och de är minsann kelna av sig, säger Märta Jönsson.

TIMMERKÖRARENS FRU

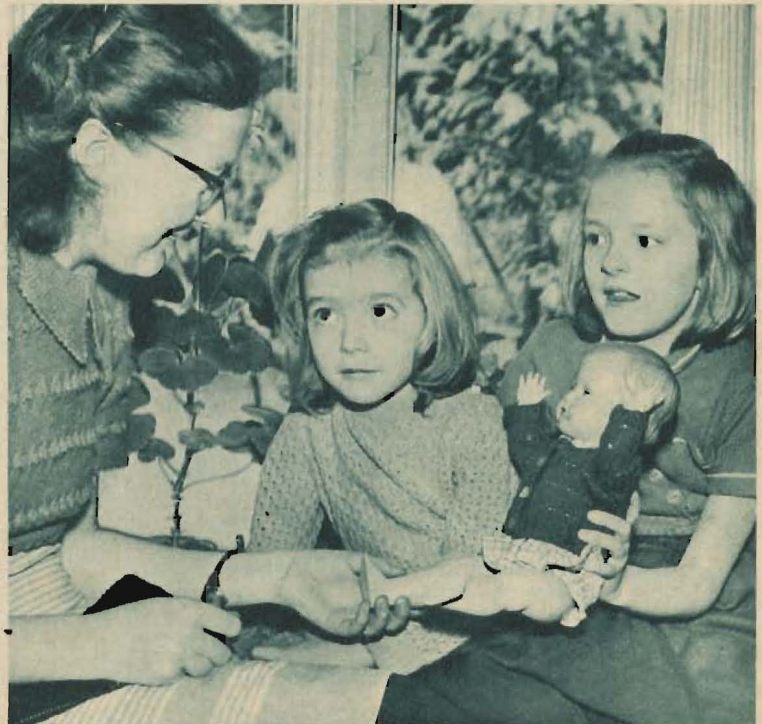
Text: Margareta Moberg • Foto: Tewe-Bild

bunden av barnpassning och matlagning i sin trånga lägenhet. Lust till en smula jämförelse tränger sig på, möjligen av det enkla skälet att förortsfruarnas klagomål över ensamheten är så färska. Men de har ju heller inte klingat förgäves, barnparkeringsarna i kommunal regi förökar sig snabbt, och fruarna börjar organisera hjälp inbördes i husen med både barn och uppköp för att kunna komma loss.

Det är nu inte riktigt lika behändigt och lättvindigt att småbrukarfruar springer runt och passar varandras kossor, och ännu lär inte det kommunala ha arrangerat hönsparkeringar... Den som ensam har hand om kreatur är bunden. Morgon, middag, kväll. Ett nödvändigt och slitsamt arbete att mjölka och skyffla undan gödsel. Var dag kör Märta Jönsson fyrtio liter mjölk på spark eller kärra några kilometer till Konsum, där sedan mjölkbilen hämtar för mejeriet. Så har hon egna mjölkvagnar. Det blir några timmar på förmiddagen då hon kan gå hemifrån. Ett tag hade Hushållningssällskapet en sängkläderskurs framme i byn som hon gick på. Det borde ordnas med fler kurser, tycker Märta Jönsson. Inte för att hon själv har möjlighet att besöka någon just nu, men alltid blir det tid någongång framöver. Finge hon önska så vore det en kurs i matlagning, där man kunde lära sig fina uppläggningar. Träna sig i det blir inte av annars, och nya idéer och uppslag vill hon pröva. Nyss fyllde Märta Jönsson femtio år, och det kom många gratulanter. Rummen som står tysta och finstädade annars och väntar helgen fylldes med folk och röster och blommor. Ett välkommet avbrott som hon med välbehag tänker tillbaka på. Det är ju så att alla har sitt att sköta, och det blir giest mellan kafferepen. Fyra eller fem gånger om året reser hon de sex milen in till Östersund. Det sker när mannen är hemma och tar hand om djuren.

BORTALIGGARE TJÄNAR EXTRA

Från Märta Jönssons stora kök med vävstolsdunk och blommor far vi på smala skogsvägar till Forts. på sid. 52.

Britta-Märta Näs med småflickorna Inga-Lill fem år och åttaåriga Gun-Britt har flyttat in i hus som pappa John byggt själv.

Maken till tvättmaskin finns inte

3 kg åt gången trots sitt lilla format

- Pulsator**
- ★ Elektrisk uppvärmning
  - ★ Automatisk pumpptömning
  - ★ Bredare vridmaskin
  - ★ Infälld strömbrytare
  - ★ Försedd med hjul
  - ★ Idealisk storlek
  - ★ Tvättar 3 kg på 4 minuter

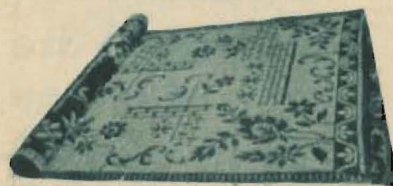
Generalrepresentant för Sverige:
AB ELEKTROHOLM
Stockholm V a

Ⓢ-märkt

Nya större
Hoover
VECKTVÄTTARE

Riktpris: **695 kr.**
Utan el-uppvärmning: **620 kr.**
Lilla modellen utan el-uppvärmning: **495 kr.**

Aterförsäljare över hela landet

Mattor från kr. 11:75 fraktfritt kontant o. avbetalning

Matta nr 82 av ren jute i tjock tätvävd kvalitet. Valfri rost eller grön botten med vackert mönster i beige. Dubbelvävd och lika användbar på båda sidor. En slitstark, bra matta varav vi sålt c:a 20.000. Pris i de olika storlekarna:

110×65 cm. dörr- och sängmatta 11:75.	140×200 cm. 165×235 cm. 45:—	59:75	195×285 cm. 79:50	240×340 cm. 117:50
	Avb. 50:—	Avb. 67:50	Avb. 87:50	Avb. 130:—
	Vid lev. 15:—	Vid lev. 22:50	Vid lev. 27:50	Vid lev. 40:—
	Pr mån. 5:—	Pr mån. 10:—	Pr mån. 10:—	Pr mån. 15:—

Kval.-prov mot 25 öre i frim. 132-sidig katalog, delvis i färg bifogas varje order eller sändes gratis på begäran. Möbler av alla slag. Stoppmöbler av egen tillverkning, armaturer, slöjd, bosättningsartiklar, ur- el. rakapparater, skor, vävstolar och vävredskap mm. samt stor sortering av mattor i olika prislägen. Möbelsygprover mot kr. 1:50 i frim. Även avbetalning med liten leveransavgift och små månadsbetalningar. Gör Eder beställning eller rek. vår katalog å nedanstående kupong. Alla varor med returrätt och pengarna tillbaka om ej kunden blir fullt belåten.

MÖBELFIRMAN NILS FLYGÅRD - VETLANDA - TEL. 1509

Sänd kont. — avbetalning. Stryk det som ej önskas. .... st. matta nr: .....

Färg: ..... Storl.: ..... Pris: ..... Sänd end. katalog.

Namn: ..... Bostadsadr.: .....

Postadr.: ..... Järnväg: ..... Fem. 8

Skriv tydligt. Texta helst.

CARNUSOL

+ en liten
trasselsudd
och en dammtrasa

möbelpolit typ
kengöt, molerat
och bevarat!

GÖR UNDERVERK!

AKTIEBOLAGET
EUG. WINGÅRD, Malmö
samt i varje välsort. färghandel

ärlig) sprider nog tillräcklig klarhet över hur ytligt själva styrvadersproblemet i och för sig var för honom. Jag frågade:

— När din far dog, hade du i och för sig något emot att din mamma då gifte om sig?

— Nej.
— Vad är felet med hennes nye man då? Om allt ovidkommande går bort.

— Att han inte är min far. Han är bara hennes man.

Så förhöll det sig nog också, lyckligtvis för pojken, även om han inte kunde sätta sig in i det riktigt ännu. Vad hade följdena för hans räkning blivit om han fått en auktoritativ och sjudundrande styvfader, som slagit näven i bordet? Det lät både logiskt och lyrisk när pojken med rynkad panna och tillstymmelsen till en ny förståelse i rösten klarlade:

— När far levde var jag ju kronprins. Och nu är mor den regerande drottningen, därför att jag fortfarande är för ung. Men hon har ju förstås inte skaffat sig någon ny kung utan bara en prinsgemål...

— Och det betyder? frågade jag.

— Det betyder, svarade pojken, att hon ju i alla fall erkänner att det är jag som är kungen.

Den repliken låter som ett lyckligt slut, och eftersom pojken ordagrant fällde den hade den legat nära till hands att tillgripa som en försonande avslutning.

Inte ingenting hade emellertid varit falskare. För vad betydde detta lilla av mig vägledda resonemang? —

Inte ingenting annat än en vanlig pubertetsreaktion, en snabbt uppflammande stämning, som sekunden efteråt sjönk tillbaka i de svarta tankedjupen. Om man har med pubertetsungdom att göra bedrar man sig grundligt om man exempelvis tar givna löften efter övertalningsförsök på allvar. Att gripas av en stämning är inte att fatta ett avgörande beslut, tvärtom — ett stämningsslag har mera gemensamt med ett övergående rus.

Om vi ytterligare nagelfar vår hjälte här blir hans tankar, ord och handlingar vid sjutton års ålder en seriereaktion mot allt som gick till djupet hos honom när han var den "lycklige lille pojken", som inte hade rätt och inte möjlighet att opponera sig, vare sig han blev orättvist, hårt eller generande behandlad.

Genom att ha tvingats vara alla tanter lilla väluppfostrade idol och mammas stolthet uppträdde han således nu demonstrativt illa klädd, undvek sorgfälligt att tala vårdat i "tant-

sällskap" och företrädde de mest omoraliska åsikter han kunde hitta på eller snappa upp. Det gamla kravet på att han skulle vara duktig i skolan hade haft till följd att han uppnått bottenresultat i gymnasiet och slutat, och det gamla punktlighetskravet gjorde att han aldrig passade några tider. Naturligtvis är sådant vidrigt i ett välordnat hem, och det ledde också till stormiga sammandrabbningar.

Men frågan är om andra vägar inte hade funnits. Drabbningarna blev enbart kraftmätningar mellan mor och son, där resultatet på sin höjd kunde bli att den ene eller andre började stortjota och resignerade vilket inte är detsamma som att låta sig övertygas och foga sig. Följden blev bara skam och förakt och ökade aggressioner.

I all sin enkelhet låg nog behandlingsreceptet i det som pojken plötsligt avslöjade:

— Om jag bara fick lov att vara uppe till fyra om nätterna så skulle jag så klart aldrig vara det. Vad ska jag sitta uppe och hänga så länge för?

Och så ett recept till, signerat av den döde idealpappan:

När jag började bli hopplös med tider när jag var liten kom jag hem en kväll flera timmar för sent. Naturligtvis trodde jag att jag skulle få stryk, men då gav far mig en klocka i stället. Han tyckte om mig, fast jag var som jag var... *Sune Bergström.*

Korna binder...

Forts. från sid. 9.

Långbrandberget mil efter mil. Kolbullen, det är det bästa karlarna vet, hade hon sagt. Det är mättsamt, det äter de på morgonen, det lägger sig som en tyngd i magen. De flottiga vete-klimparna trodde man hade försvunnit med kockornas intåg i storskogen, med de förbättrade kommunikationerna som medger färsk livsmedel, och med vitamin-tabellerna. Karlarna på Långbrandberget har ingen rödkindad kocka som sopar golv och torkar kläder och sätter fram maten åt dem.

Matrasten led mot sitt slut i baracken, några karlar stövlade i väg ut till jobb, två låg kullvräta och rökte pipa på var sin brits, en tredje brottades med fotogenlampan som pustade ut ett svart moln över matbordets smörpaket och bitsocker, en halvtömd kaffekopp och väckarklockan. Över den språngheta vedspisen hängde skjortor och skinnjackor på tork i taket.

Rummet dallrade av spisvärmen. När Anders Jönsson utgått som segrare i kampen med fotogenlampen grep han karkongen med kaffe och vårte på generöst i pannan på spisen. Starkt ska det vara och besökare ska bjudas, allt enligt skoghuggarlagen.

Långbrandbergets skog hör till Cellulosabolaget i Sundsvall, som Anders Jönsson arbetat för i tjugotre år. Men han är inte fast anställd som en del av de femton andra arbetarna här är, till exempel John Nääs från Sidsjö. Och varför det? Tja, han har ju sitt småbruk med skörden sommardag. Och förtjänstmässigt är det ingen skillnad på att vara lös och fast. Man jobbar ju på ackord. I genomsnitt gör man 25 kronor dagen för huggning på vintern. Och extrafortjänst blir det för den som har häst, kör timmer och ligger över i barack. "Bortaliggningspengar" utgår med fem procent av ackordet. De bortaliggande hästägarna bland skogsarbetarna, spelar de kort om kvällarna, eller vad händer kring fotogenlampen? Anders Jönsson skratrar åt gissningen om poker och bondtolva. Anej, man hör på radio och klyver ved. Mycket ved, spisen måste matas till sent för att inte baracken ska vara utkyld när man vaknar på morgonen. Diska och sopar sin tid, och vatten hämtas i en bäck där det vimlar av fisk på våren. Jo, så har man bastun förstås, och det är en välsignad sak.

Ingen semester — eget hus

John Nääs har det alltså annorlunda inrättat. Han är fast anställd, följer dagligen med bolagets arbetsbuss mellan Långbrandberget och Sidsjö. John Nääs är egentligen snickare, han har gjort olika slags arbeten för bolaget. Det är hans fru Britta-Märta som berättar det. Ett tag körde han timmer och var borta hela veckan. Men det är bättre nu när han huggar och kommer hem var kväll till henne och småflickorna i Sidsjö. "Hem" har dessutom till sin innebörd fått en ny glans för Nääsarna. Mannen John har byggt huset själv på tomt han köpt av bolaget, och det står där nyfärdigt med två rum, kök och badrum. Britta-Märta har också slagit i en del spikar, hon är inte alldeles bakom i hanterandet av verktyg sen hon själv huggit i skogen ibland. Statens byggnadslån har de kunnat undvara, det gick ändå. John Nääs arbetar året om, tar aldrig ut någon fritid som liknar semester. Det är bara hon

Se där, nu ler Du igen

... tricket i huvudet är som bortblåst. Det var bra att han hade "Spalt-tabletter" till hands, annars hade den trevliga aftonen varit förstörd. En eller ett par "Spalt" verkar snabbt även vid spastiskt betingad huvudvärk. Tiörthet och obehag försvinner och man känner sig befriad från ett svårt tryck. Att Spalt hjälper även vid tandvärk, migrän, reumatiska och menstruationssmärter gör tabletterna nästan oombärliga i husapoteket. Spalt-tabletternas goda verkan beror på den säregna sammansättningen.

Kan erhållas utan recept på alla apotek i rör om 10 och 20 tabl. Med den större följer en platt dosa för fickan eller handväskan.

Den i Tyskland mest använda tabletten mot värk.

Om Ni skall GÅ NER I VIKT

...gör det på ett nytt pålligt och behagligt sätt.

LÄS hur Corrigan-metoden hjälper Er att magra utan ansträngande gymnastik eller komplicerad kalorimetadell.

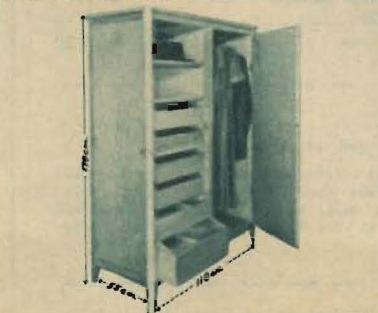
Corrigan utprovad av svensk leg. läkare. Metoden innebär att Corrigan-mjölklages omväxlande med vanlig kost enligt medföljande bruksanvisning. Corrigan-metoden har visat sig mycket omttyckt av såväl damer som herrar.

FINNES PÅ ALLA APOTEK

el. insänd namn o. adress så sända vi en burk å 7:25 med returrätt inom 8 dagar. Anser Ni att Corrigan inte hjälper Er, får Ni Edra pengar tillbaka.

CENTRY PRODUCTS, Stockholm 1.

Klädskåpet Hemda

i kvistren furu. Pris endast 159:— kr. + frakt, tillv. även i alm och mahogny. Möbelkatalog sändes gratis.

FIRMA B. ANDERSSON

Avd. 30 Postg. 43. Tel. 110526. Gbg. C.

som har kunnat unna sig den lyxen, och det var en sommar. Då for hon på husmoderssemester till västkusten.

Vildmark och fjäll...

Forts. från sid. 16

som nyss hade bäddats ner. Det tog nog lite emot med all glädjen omkring dem just den dagen. Men så rätade de upp sig och följde efter de andra. Ödemarksbön får lära sig att vara rak i ryggen, vad som än händer.

Så mycket folk: samer, nybyggare, vägarbetare, bönder. Dans och förplägnad, gott dricka och kvalmigt och trångt i kyrkstugan som i en sardinburk. Man slog sig lös och tjoade och sjöng, björnjägarhistorier och styrkeprov duggade tätt, och tätare kom de ju längre på nattkröken det blev. Brölloppet rullade hit och dit mellan Kebnekajses småsyskon i trakten. Det var som om trolltrummor hade dunkat, timme efter timme med ökande och ökande tempo, förvirrat hjärnorna... Skulle ett bergtroll ha kommit och velat leka med skulle man just då inte ha sett något överkligt i det.

— Får jag se på er fot? hörde jag då plötsligt en man säga till en nybyggarehustru. Det var dans, det var fest — var det fråga om någon sorts askungesaga? Han fortsatte:

— Tag av er skorna, så får jag prova min apparat! Har ni tänkt på hur mycket ni måste gå och stå varje dag? Ni är nybyggarehustru, en tolv tretton timmar varje dag, va? (Skon kom av.) Vad var det här? Oj, det här ser inte bra ut! Jag har kommit hit personligen för att titta lite på folks fötter och hjälpa dem så gott jag kan. Er kroppstygnd vilar inte längre på ben och fot. För varje steg glider de mer och mer utåt. Foten liksom halkar ner och blir liggande i ytterkanten av skon. Och det ska ni gå på! Stackars ni! Får jag lov att ta ett fotavtryck. (Apparaten kom fram.) Det här är modernare än röntgen. Sen kan vi jämföra ert avtryck med den här figuren, som ser ut som en fot ska se ut. Ni ser vilken ofantlig skillnad på de medicinska vinkellinjerna. I stället för att vara raka och strålförmiga som handens fingrar beskriver stortåns ben en skarp båge utåt, lilltåns ben har glidit utanför de medicinska vinkellinjerna, och mellantårnas ben har lossnat och blivit ihopklämda... Den stackars nybyggarehustrun hade helt tappat

PUREX - en hjälp

när magen är tillfälligt trög!

Gott humör och god mage hör ihop — gå inte och var hängfärdig och trött för att magen är tillfälligt trög. Tag Purex, som är ett mildt verkan laxativ. Purex smakar som den härligaste choklad och är ett utmärkt laxativ. Finnes å alla apotek.

Liten ask 45 öre, stor ask 85 öre.

Choklad-laxativet PUREX

ENGELSKA

på rätt sätt — i tal och skrift.

GOOD ENGLISH, How to speak and write it. Ombärligt uppslagsverk för alla som talar och skriver engelska. Innehåller bl. a. The Structure of English, Business letters and how to write them, How to write Short Story, The Craft of the Novelist and What you say and how to say it. 448 sid. 200 ill. Helklotband. Kr. 11:25.

MED VARJE ORDER BIFOGAS GRATIS VAR ILL. KATALOG MED ENGELSKSPRÄKIG SPECIALLITTERATUR INOM TENIK, VETENSKAP, KONST, GEOGRAFI, BIOGRAFI. ILL. UPPSLAGSVERK FÖR UNGDOM ETC. ETC. ETC.

RUD. FRENNESSONS Förlagsbokhandel, Hälsöholm

V. g. sänd ovanst. bok mot postförskott å kr 11:25 + porto.

..... Fem. 8 Namn och adress.

... å så ett paket

Silkesept

Kr 1.15 1.75 2.15